

Seijst 2001 Extra bulletin : bulletin ter bevordering van de kennis van de geschiedenis van Zeist, uitgegeven door de Van de Poll-Stichting

<https://hdl.handle.net/1874/9673>

2001 - V

Blauw Capel Seijst

EXTRA BULLETIN TER GELEGENHEID VAN HET 50-JARIG BESTAAN

Zeister Historisch Genootschap
Van de Poll Stichting 1951 - 2001

**50 jaar plaatselijke
geschiedschrijving**

Mr. Dr. V.A.M. van der Burg

Seijst

Bulletin ter bevordering
van de kennis
van de geschiedenis van Zeist

ISSN 1383-2867

Verschijnt 4x per jaar. Jaargang 31, extra uitgave.
September 2001. Drukwerk: Gregorius, Zeist.
Ontwerp: Chantal van Wessel / Frédéric Ruys.

REDACTIECOMMISSIE

M.K.M. Wortmann, voorzitter, J. A. v/d
Dikkenberg, hoofdredacteur, E.Th.H. Ruys,
vormgever, N. Vlak, J.L. Verbeek, R.E.M. van
Weelderden. Gast-redacteur: Mr. dr. V.A.M.
van der Burg.

REDACTIEADRES VOOR KOPIJ

Postadres: Nepveulaan 87, 3705 LC Zeist
E-mail: seijst@frephitophe.com

POSTADRES

Aanmeldingen van nieuwe donateurs of
adreswijzigingen kunnen enkel schriftelijk
worden gemeld via Postbus 342, 3700 AH
Zeist. Giro 384 03 83

DOCUMENTATIECENTRUM

Slot Zeist, Zinzendorfln. 1, tel. (030) 692 17 04.
Geopend op dinsdag 10 - 12 uur en iedere
eerste zaterdag van de maand 14 - 16 uur.

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord	3
1.	Freule Jo verhuist (1951)	4
2.	De oprichting van de Van de Poll Stichting (1951)	7
3.	Het zilveren jubileum (1976)	12
4.	Markante Zeistenaren (1991)	15
5.	ZHG van de Poll Stichting (1995)	18
6.	Slotbeschouwing	21
	Bijlage 1	23
	Dragers van de J. Ph. de Monté verLoren penning Ridderorden en Onderscheidingen	

Regent: Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden

De opbloei in de laatste 15 jaar van de lokale geschiedschrijving is wel aangeduid met de term: "Nostalgie in clubverband".¹⁾

Van de ongeveer 6000 clubs, waarvan circa 800 echte heemkundekringen, waartoe het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting behoort, maakten in 1995 1,3 miljoen Nederlanders als lid deel uit. Geschiedkundige verenigingen maken een bloeitijd door in deze tijd van globalisering. De eigen omgeving: het eigen huis, de straat, de woonwijk, de buurtschap, het dorp, waarin het dagelijks leven zich afspeelt, wordt ook historisch gekoesterd in zijn eigen veilige en overzichtelijke geborgenheid. De menselijke maat ook in de zgn. "oral history" overheerst en wordt verbonden met genealogie, familiegeschiedenis, folklore en herontdekking van het dialect. Het zoeken naar de eigen wortels is in.

Opgericht door de protestantse

Voorwoord

adellijke elite in 1951 heeft de Van de Poll Stichting een ontwikkeling doorgemaakt, die het beste aan te duiden is met: van elitair tot voor iedereen toegankelijk. Die ontwikkeling is te danken aan de begunstigers, de talrijke vrijwilligers en de opeenvolgende besturen. Ook de verslaggeving in de plaatselijke pers (*Nieuwe Zeister Courant*, *N.Z.C./U.N.*, *Utrechts Nieuwsblad* en *De Nieuwsbode*) en andere media (zoals de lokale omroep) hebben een stimulerende rol gespeeld. Veel nieuwe inwoners van Zeist hebben via deze media voor het eerst van onze stichting gehoord. Zonder de sponsors evenwel was veel minder tot stand gebracht. Ik noem de belangrijkste: de gemeente Zeist (huisvestiging, onderzoek en bijdrage zaalhuur voor lezingen) en samen met de provincie Utrecht voor de Bronnen

voor de Geschiedenis van Zeist, het Prins Bernhard Cultuurfonds (inventarisatie Van de Poll Archief Zeister tak), Anjerfonds Utrecht (Bronnen, deel III, afl.2 (1631-1651)), en de projectbijdragen van de J. Ph.de Monté verLoren Stichting, Van Tellingen-Pul Stichting, Van Veenendaal-Bot Stichting en de Stichting Laméris Foundation.

Aparte vermelding verdient DBV Levensverzekeringmaatschappij N.V. te Zeist voor de subsidie van ruim 100.000 gulden aan de film "De Renaissance van de Stichtse Lustwarande", een coproductie met het Utrechts Landschap.

Het gouden jubileum van de op een na grootste lokaal historische club in de provincie Utrecht vraagt om een korte terugblik, die ik hierbij aanbied.

Zeist, zomer 2001

V.A.M. van der Burg

voorzitter 1995-2000

¹ Joris Abeling en Micha Kat. De opbloei van de lokale geschiedschrijving. Nostalgie in clubverband. NRC-Handelsblad 14 september 1995.

1. Freule Jo verhuist (1951)

Joanna Margaretha Elisabeth ("Zus") van de Poll (1872-1970), ook wel freule Jo genaamd, was van beroep pianiste en dol op muziek evenals andere leden van haar familie, die in 1861 het Huis "Beek en Royen" aan de 2e Dorpsstraat gehuurd had en later in eigendom verkreeg. Zij was er zich echter ook van bewust dat met haar de protestantse Zeister tak van het geslacht Van de Poll zou uitsterven. Ook realiseerde zij zich dat na de Tweede Wereldoorlog bewoning van "Beek en Royen" door haar alleen niet langer mogelijk zou zijn, niet in het minst om financiële redenen want haar tak was niet erg bemiddeld.

Met de N.V. Schokbeton te Kampen, die belangstelling toonde voor het pand en de tuin aan de Lageweg, was zij reeds sedert 1946 in gesprek. Uiteindelijk resulteerden de

onderhandelingen in een verkoop in 1951. Freule Jo verhuisde naar de Arnhemse Bovenweg 4. Tevoren waren alle verre familieleden Van de Poll afscheid komen nemen van "Beek en Royen". De waardevolle spullen (portretten, zilverwerk en porselein) werden ondergebracht in een familie-stichting: Van de Poll-Wolters-Quina Stichting. Onderdelen van het familiearchief op Huize "Beek en Royen" gingen naar uiteenlopende musea en instellingen. Ogenschijnlijk de minst 'waardevolle' onderdelen van haar archief bewaarde zij vooralsnog. Daar had freule Jo andere plannen mee.

Haar vader, Jhr. F.H. van de Poll (1823-1909) (R.N.L., G.G.G.) en haar broer Jhr. Mr. Dr. F. van de Poll (1860-1937) (R.O.N. met de zwaarden), waren beiden lid van de gemeenteraad van

Olieverfportret van Freule Zus ("Jo") van de Poll (1872-1970). Oprichter van de Van de Poll Stichting (1951).

COLLECTIE ZHG / VAN DE POLL STICHTING

Zeist geweest en nauw verbonden met het muziekleven als voorzitter van het Koninklijk Zeister Harmonie Muziek gezelschap. De Nederlands Hervormde gemeente te Zeist was het

kerkelijk tehuis van de familie maar in politiek opzicht waren vader en zoon Van de Poll liberaal. De familie behoorde tot de regentengeslachten van Amsterdam, die door Koning Willem I in de adelstand waren verheven. Grootvader Frederik van de Poll (1780-1853) was na een ongelukkig optreden als burgemeester van Amsterdam ontslagen. Zijn benoeming tot gouverneur des Konings in de provincie Utrecht zag hij als een rehabilitatie maar ook dit ambt liep minder goed dan gewenst. Na eerdere problemen werd hij in 1850 op voordracht van Thorbecke door Willem III ontslagen. Vader Jhr. F.H. van de Poll was tot 1901 inspecteur bij de Rijksdienst Registratie en Domeinen. Tevens was hij van 1862-1902 directeur van de Levens-Verzekeringsbank "De Kosmos" te Zeist, waarvan later het kantoorgebouw letterlijk in zijn tuin werd gezet! Zijn zoon Jhr. F. van de Poll ⁽²⁾ was van deze verzekeraar eerst adjunct-directeur en later commissaris. Het

faillissement van deze maatschappij leidde in 1922 tot de eerste toezichtswetgeving op de levensverzekeraars in Nederland. Het prestige van de familie Van de Poll te Zeist had vanwege de nauwe banden met de amateur muziekbeoefening hier niet onder geleden.

Deze broer van Freule Jo, Frits, was zoals zo velen van adel erg geïnteresseerd in genealogie, familie- en lokale geschiedenis. Vier jaar vóór zijn overlijden had hij in de Zeister Courant van 22 juli 1933 de suggestie gedaan om te komen tot een nieuw historisch museum in Zeist. In het in 1924 door de gemeente Zeist in eigendom verworven Zeister Slot is een zendingsmuseum vóór 1940 van de Zeister Broedergemeente gevestigd geweest. Naar aanleiding van een schenking van aquarellen betreffende het Huis Kersbergen sprak het gemeenteraadslid Geijtenbeek (R.K.S.P.) op 15 december 1937 de hoop uit dat "er alle aanleiding zal zijn een blijvende tentoonstelling in het leven te roepen

hetgeen een attractie voor deze gemeente zal vormen". Er was dus kennelijk een bredere voedingsbodem voor deze gedachte van Jhr. F. van de Poll. Voorts werkte de Zeistenaar C. Pama aan een geschiedenis van Zeist die in drukproef met het jaartal 1940 in de collectie van het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting aanwezig is.

Deze gedachte van jonkheer Frits kreeg in 1933 geen verdere vorm. Na de Tweede Wereldoorlog pakte zijn zus Jo de idee weer op en in 1949 stond zij in contact met het gemeentebestuur van Zeist om te komen tot een lokaal historisch genootschap, waaraan zij de naam van haar broer wilde verbinden. Op 24 september 1951 werd de Van de Poll Stichting opgericht. Freule Jo fungeerde als oprichter en tot haar dood als beschermvrouwe. Elf koffers vol met papieren legateerde zij na haar dood in 1970 aan de door haar gekoesterde Van de Poll Stichting.

Het toenmalige bestuur aanvaardde de koffers volgaarne en zette ze in de kelders van het Zeister Slot. Op 12 maart 1988 verleende het bestuur, op voordracht van het toenmalige lid van de Raad van Beheer Drs. B. Woelderink, thans directeur van het Koninklijk Huisarchief te 's-Gravenhage, opdracht tot inventarisatie.

Het Prins Bernard Cultuurfondsfonds te Amsterdam verleende daartoe een subsidie van f50.000,-. De Zeister gemeentearchivaris, R.P.M. Rhoen, toen lid van de Raad van Beheer, bracht op 23 november 1990 persoonlijk de elf koffers naar Amsterdam, waar op het gemeentearchief aldaar Drs. B.R. de Melker aan het werk toog. Vrijdag 20 juni 1997 kon in de Willem Pijperzaal van Hotel "Figi" door de gemeentearchivaris van Amsterdam de voltooid inventaris aan mij worden aangeboden. In 1998 verscheen de inventaris in druk⁽³⁾.

Voor de historie van het Huis Oranje-Nassau zijn vooral de brieven

van de zussen van freule Jo, Jkvr. FL.H. (Henriëtte) van de Poll (1853-1946), hofdame sinds 1880 van Koningin Emma en superintendante van de opvoeding van Koningin Wilhelmina in de periode 1891-1896, hofdame du Palais tot het overlijden van Koningin Emma in 1934 en Dame du Palais honoraire tot haar dood in 1946, en Jkvr. Pauline Louise ("Lou") van de Poll (1857-1943), Dame du Palais belast met de opvoeding van prinses Juliana (K.B. van 1 december 1909), eervol ontslag bij K.B. van 1 maart 1920 met behoud van de titel Dame du Palais honorair aan de familie op "*Beek en Royen*" van groot belang. Vanaf 1 februari 1880 deed freule Henriëtte dat dagelijks. Deze correspondentie is ook gebruikt met toestemming van het bestuur door Cees Fasseur voor: *Wilhelmina. De jonge Koningin*, Uitgeverij Balans, 1998.

Freule Jo heeft de correspondentie van haar zusters wel "gekuist". Te grote openhartigheid van de hofda-

mes over leden van het Koninklijk Huis en de hofhouding is door de censuur van freule Jo geschrapt. Daarmee heeft de briefwisseling een gedeelte van haar historisch belang verloren. Onderzoekers kunnen nu nog slechts gissen naar de verontwaardiging van freule Henriëtte over het gedrag van Koning Willem III!

Met de verhuizing in 1951 uit "*Beek en Royen*" kwam een einde aan de particuliere bewoning van het Huis "*Beek en Royen*". Voor de toekomst was de Van de Poll Stichting opgericht met een kapitaal van f25,-. Op 5 december 1949 had het College van B en W van Zeist besloten de juridisch adviseur van freule Jo, de advocaat Mr. E.A. Beunke, compagnon van Mr. H.L.L. van Hoogenhuyze, op 12 december d.a.v. te ontvangen "*ten behoeve van de vorming van een stichting voor bewaring van oudheidkundige voorwerpen*". Bijna twee jaar later had zij het monument voor haar broer Frits opgericht.

2. Oprichting van de Van de Poll Stichting (1951)

In de provincie Utrecht bestaat sedert 1923 de Vereniging “Oud-Utrecht” voor stad en provincie, tot op heden de grootste lokaal historische vereniging in deze provincie (eind 2000:2000 leden) met een

jaarboek en een maandblad (thans tijdschrift). Daarin verschenen weinig tot geen artikelen die betrekking hadden op de geschiedenis van Zeist.

Tot voorbeeld voor de Van de Poll Stichting werden de statuten van “Oud-Utrecht”, waarvan de Zeister

elite lid was, niet genomen; ook het oudheidkundig genootschap “Nifterlake” betrekking hebbend op de Vechtstreek inspireerde freule Jo niet. De gemeente Zeist had in 1951 geen gemeentearchief en was ook niet aangesloten bij een regionaal

werkend streekarchief.

Het toenmalige gemeentebestuur zag in de oprichting van de Van de Poll Stichting een mooie en vooral goedkope manier om de Zeister geschiedenis en het cultuur-historisch bezit te bevorderen.

Toen de Van de Poll Stichting door freule Jo op 24 september 1951 werd opgericht, bleek het bestuur (Raad van Beheer genaamd) van de stichting in oprichting blijkens de considerans van de akte de naam te hebben vastgesteld (art.1). De doelstelling luidde in art.2 lid 1:

“De Stichting heeft ten doel het bevorderen en verbreiden van de kennis omtrent de geschiedenis van het dorp Zeist en wat daarmede verband houdt, alsmede het aankweken van belangstelling daarvoor in ruime kring”.

Gezien het bepaalde in art.3 van de statuten kan de Van de Poll Stichting als een overheidsstichting in materiële zin beschouwd worden. De burgemeester van Zeist is q.q. voorzitter

(art.3 lid 2). Voorts hebben in de Raad van Beheer een wethouder en een secretarie ambtenaar van de gemeente Zeist q.q. zitting te benoemen door het College van B en W van Zeist. Aan de Evangelische Broedergemeente te Zeist worden twee zetels als kwaliteitszetel ter beschikking gesteld, hetgeen duren zal tot de algehele statutenwijziging van 1995. De overige leden van de Raad van Beheer worden benoemd door het College van Ben W van Zeist. De raad bestaat uit tenminste tien en ten hoogste twintig leden en zit voor onbepaalde tijd. Uit de Raad van Beheer wordt een dagelijks bestuur gevormd bestaande uit voorzitter, secretaris en penningmeester (art.5 lid 2).

Het eerste bestuur

Het loont de moeite de vijftien leden van de eerste Raad van Beheer aan een nadere beschouwing te onderwerpen. De voorzitter is Mr. A.P. Korthals Altes (1903-1984)(O.O.N.)

(4), de eerste PvdA burgemeester van Zeist (1947-1968). Hij zal als eerste de gesprekken tussen 1949-1951 met freule Jo gevoerd hebben en zich geheel voor haar ideeën hebben laten winnen. De wethouder, G. van Dijk (N.H. en C.H.U.) (1893-1955), zoon van het gemeenteraadslid C.G. van Dijk, hofleverancier en bezorger van het bloemstuk bij de inhuldiging van H.M. Koningin Wilhelmina in 1898, zal zijn benoeming gezien hebben als een eerherstel na het faillissement van zijn vader en zijn terugkeer uit de V.S. in 1938 te Zeist ⁽⁵⁾. Hij werd de eerste ondervoorzitter totdat hij, in 1955, als wethouder in het harnas stierf.

De Evangelische Broedergemeente vaardigde af: F.A. Fickweiler, hoofd van de Jongensschool van de Broedergemeente ⁽⁶⁾, hij stond op het punt met pensioen te gaan. Hij overleed 70 jaar oud op 11 januari 1956 en J.R. Peuker, koopman, Oirschotlaan 7 te Zeist. Maar we zullen tot 1995 nog meer leden van de Broedergemeente in de Raad van

Beheer tegenkomen!

De secretarie ambtenaar was O.J.van Griethuijsen, referendaris B, Dalweg 27. Voor freule Jo verscheen als lasthebber voor de oprichtende notaris Mr. H.B.van Rhijn te Zeist: Mr.F.A.Beunke (1887-1962), advocaat en procureur en namens de Liberale Vrijheidsbond oud-lid van de gemeenteraad en wethouder van Zeist⁽⁷⁾. Hij heeft met het plan rondgelopen een biografie over de broer van de freule, Jhr. Frits, te schrijven. Kennelijk was Beunke vertrouweling en juridisch adviseur van freule Jo. Zijn kantoorgenoot, Mr. H.L.L. van Hoogenhuyze (N.H. en C.H.U.) (1900-1979)⁽⁸⁾ bracht het tot ondervoorzitter van de Van de Poll Stichting⁽⁹⁾. Van Hoogenhuyze was sterk geïnteresseerd in kastelen en buitens en voerde jarenlang de excursiecommissie aan. Tot de Raad van Beheer trad ook toe de boekhandelaar J.W. Kraal (1881-1962) (Eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau in goud)⁽¹⁰⁾, die door de schenking van zijn

schoonzoon R. Brems op 25 november 1969 van een groot aantal glasnegatieven in 1999/2000 voor zeer velen "Zeist terug in de tijd" heeft doen herleven.

No. 9 van de eerste Raad van Beheer was Ds. P. Kuijper, Verlengde Slotlaan 124 C, behorend tot de Gereformeerde Kerken. Deze Gereformeerde predikant schreef artikelen voor de kranten: *de Zeister Post* (1949-1950) en het *Zeister Nieuwsblad* (1950-1951) waarop mede gebaseerd is: H.J. van Eekeren, De Oude Kerk te Zeist, uitgebreid en voltooid onder de verantwoordelijkheid van de Van de Poll Stichting te Zeist door Ds. P. Kuijper, 4 dln, Zeist 1974-1978. Mr.A.J.Labouchere(O.O.N.), zoon van de voormalige laatste Heer van Zeist was ook gevraagd⁽¹¹⁾. Hij woonde op de Utrechtseweg 29.

De Heer H. Martin, Oranje Nassaulaan 66, oud-leraar aan de H.B.S.en oud-directeur van het Fries Museum ijverde van stonde af aan

voor een museum te Zeist. Het museum is er ondanks alle inspanning voor een permanente expositieruimte nog steeds niet! No.12 van de Raad van Beheer werd Mr. Dr. J. Meerdink (1911-1999) (O.O.N.)⁽¹³⁾, toen wonend Broederplein 19 en als adjunct-directeur van het Bureau voor de Statistiek van de gemeente Amsterdam tussen de hoofdstad en Zeist reizend.

Toen Meerdink in 1996 afscheid nam na 45 jaar van het bestuur te hebben deelgemaakt, had hij zich grote verdiensten verworven als bestuurder en auteur van artikelen en boeken. Vlak na zijn dood, 12 maart 1999, werd dan ook door de voorzitter van de stichting aan zijn drie kinderen postuum de Monté verLoren penning uitgereikt. Overigens waren ook de heren Martin en Meerdink lid van Broedergemeente. Ook de oud-gemeentesecretaris (1938-1946) J.H.A. Modderman (1880-1956), Zinzendorflaan 9, trad

toe ⁽¹⁴⁾. Het wetenschappelijk geweten van de jonge stichting werd Prof. Dr. J.Ph. de Monté verLoren (1901-1974) (O.O.N.) ⁽¹⁵⁾, ondervoorzitter van de Van de Poll Stichting (1956-1974). Deze rechtshistoricus, wonend in zijn geboortehuis aan de Krullelaan 28, begon in 1951 onmiddellijk aan de opzet van een serie Bronnen voor de Geschiedenis van Zeist (1957-1996) bestrijkend de periode 838-1651. Het uitvoerende werk deed aanvankelijk de oud-hoofdarchivist van het Rijksarchief te Utrecht, Ph.J.G.C. van Hinsbergen, later opgevolgd door het duo Andries en Gaafhuis verbonden aan het gemeentearchief Utrecht. Van 1958 tot zijn dood in 1964 was de te Utrecht wonende Van Hinsbergen ook lid van de Raad van Beheer. Dit unieke project, geen enkel Nederlands dorp heeft een dergelijke bronnenuitgave, zou zonder de Monté verLoren nooit tot stand gekomen zijn.

Maar het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting heeft nog

meer aan hem te danken. Ik kom daarop terug. Het laatst toetredende lid, de instrumenterende notaris, Mr. H.B.van Rhijn (1900-1981) (O.O.N.) ⁽¹⁶⁾, wonend Pauw van Wieldrechtlaan 24, kwamen we al tegen. Zijn zoon en opvolger als notaris, Mr. M. Alexander van Rhijn, zou later ook deel uitmaken van de Raad van Beheer en het bestuur van de *J.Ph.de Monté verLoren Stichting*.

Wie de 15 leden van de Raad van Beheer sociologisch beschouwen wil, komt tot de conclusie dat buiten de q.q. leden voornamelijk leden van de maatschappelijke elite tot het bestuur toetraden. Opmerkelijk is daarbij dat geen plaatsen werden ingeruimd voor de R.K.geloofsgemeenschap te Zeist (1951: rond 20 % van de Zeistenaren) en personen behorend tot de PvdA naast burgemeester Korthals Altes. Het liberale en C.H.U element overheerst sterk. Pas in 1956 trad de eerste R.K. tot de Raad van Beheer toe: Prof. J.A.M. Prein, priester te

Driebergen-Rijsenburg en aldaar hoogleraar kerkgeschiedenis en directeur van het Groot-Seminarie Rijsenburg.

Na zijn dood in 1959 werd hij opgevolgd als Lid van de Raad van Beheer door zijn Rijsenburgse opvolger Prof. Drs. G.A.M. Abbink, priester, van 1959 tot 1977 lid van de Raad van Beheer. Beide priesters leverden echter geen publicitaire bijdrage aan de geschiedenis van R.K. Zeist, de reden waarom zij waren aangetrokken. Leken-auteurs zouden zich later over R.K. Zeist ontfemen.

Pas op 7 december 1951 ⁽¹⁷⁾ vond onder voorzitterschap van de burgemeester, Mr. A.P.Korthals Altes, de installatie van de Raad van Beheer plaats. Secretaris werd de gemeenteambtenaar O.J.van Griethuijsen (tot 1 januari 1954, daarna lid van de Raad van Beheer 1954-1956; zijn opvolger als secretaris werd W. Grapendaal, commies 1ste klasse ter gemeente-secretarie), penningmeester de

advocaat en procureur Mr. H.L.L. van Hoogenhuyze.

Naast de formatie van het dagelijks bestuur werden drie commissies ingesteld: een *financiële commissie* met de penningmeester als voorzitter, een *studiecommissie* met Ds. P. Kuijper als voorzitter en een *museumcommissie* met de heer H. Martin als voorzitter. Het bedrag van de minimum-contributie werd op f2,50 gesteld.

De wetenschappelijke lezingen van de nieuwe stichting werden in hotel "Hermitage" aan het Rond gehouden. Ze verschenen in druk, zelfs op de voorpagina van *De Nieuwe Zeister Courant*, en kwamen daarna gereed voor de verkoop. Bij de prestigieuze uitgeverij Van Gorcum en Co te Assen verscheen in 1957 aflevering 1 van de *Bronnen voor de Geschiedenis van Zeist*.

Het archief werd beheerd ten huize van de Monté verLoren, Krullelaan 28. Er waren op het gemeentehuis reproducties van de

kaart van Zeist van 1677 en van staalen kopergravures te koop. Het bestand aan contribuanten betrof in het begin van de zestiger jaren van de vorige eeuw ondanks de lage contributie van f2,50 nog geen 250. De beschermvrouwe, freule Jo van de Poll, bleef tot haar dood op hoge leeftijd in 1970 bij haar geesteskind betrokken. Vastgesteld kan worden dat de lokale geschiedenis, bij de Zeister bevolking in de eerste periode tot 1976 niet echt leefde.

Een elitair bestuur was slechts geïnteresseerd in de fraaie kanten van de Zeister geschiedenis: de ridderhofsteden, buitenplaatsen en grote villa's. Met een sterke rechtshistorische inslag werd door een kleine groep wezenlijk belangstellenden de geschiedenis van het dorp Zeist, de parel van de Stichtse Lustwarande, voor het voetlicht gebracht.

3. Het zilveren jubileum (1976)

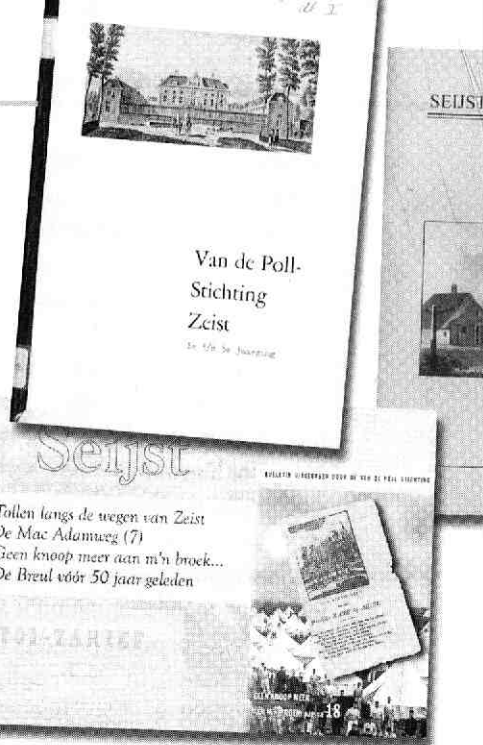
Als zoon van een geschiedenisleraar aan de H.B.S. had Mr. Dr. A.A.H. Stolk (1914- 2000) (O.O.N.), burgemeester van Zeist (1968-1979), wel belangstelling voor geschiedenis. Hij bleef gedurende 27 jaar met het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting verbonden: q.q. - voorzitter 1968-1979, lid Raad van Beheer 1979-1995 en ondervoorzitter 1979-1995. In het gerestaureerde Slot Zeist kreeg de Van de Poll Stichting een werkkamer (1969) en van daaruit werden de activiteiten geleid.

Een nieuwe activiteit was het Bulletin dat in 1971 op instigatie van Mr. H.L.L. van Hoogenhuyze werd gestart. Het eenvoudig uitgegeven blad voorzag in een behoefte als tijdschrift met artikelen over de historie en verenigingsnieuws.

Frédéric Ruijs gaf "Seijst", zoals het inmiddels was gaan heten, in 1997 een nieuwe grafische vorm en lay-out. In 2001 wordt aan verdere verbetering van het tijdschrift gewerkt.

In de Van de Poll kamer van Slot Zeist werd de verzameling van de Van de Poll Stichting in 1969 gevestigd. Een aantal keren per week was daar de tot conservator benoemde Dr. K.W. Galis (Hoom 1910- Zeist 1999) (O.O.N.) aanwezig. Hij ordende de bibliotheek en de krantenknipselverzameling en stond met de oud-gemeenteambtenaar, opvolger van O.J. van Griethuijsen, W.Grapendaal (overl. 31 januari 1972 te IJsselstein Utr., 70 jaar oud), die vanaf 1 januari 1954 als secretaris en sedert 1 juni 1966 als archivaris van de Van de Poll Stichting had gefungeerd⁽¹⁸⁾, de bezoekers te woord. Vanuit

Vianen kwam na zijn pensioen W. Grapendaal naar Slot Zeist om na 50 jaar als ambtenaar Zeist gediend te hebben hier nog evenals in zijn woonplaats Vianen de lokale geschiedenis te beoefenen. Hij publiceerde in 1968 (19) samen met Mr. H.L.L. van Hoogenhuyze, Zeist in oude ansichten, bij de Europese Bibliotheek te

3. HET ZILVEREN JUBILEUM (1976)

Uitgave van het bulletin. Vanaf links boven, met de klok mee: Januari 1971, juni 1996, september 1997 en februari 2001

Zaltbommel.

De ongewijzigde 1e druk is nog steeds te koop. Bij diezelfde uitgever verzorgde L. Visser een tweede deeltje (1982) en K.W. Galis een overzicht van de buurtschappen (1980). Grapendaal publiceerde vooral over Austerlitz en Galis over uiteenlopende onderwerpen in het Bulletin

“Seijst”, maar vooral de molens hadden zijn grote belangstelling. Een aparte publicatie daarover van zijn hand verscheen in een nieuwe reeks van boeken van de Van de Poll Stichting in 1981. Het eerste boek in deze reeks was van L. Visser, De straatnamen van Zeist, le druk 1978. De reeks bood gelegenheid om over Zeist naast het Bulletin en de Bronnen te publiceren en werd een succes.

Kort na de opening van het gerestaureerde Slot Zeist op 8 oktober 1969 kwam, in samenwerking met de Evangelische Broedergemeente, een historische tentoonstelling Zeist 838-1969 tot stand. De tentoonstelling op de eerste verdieping van het Slot in de door de gemeente Zeist beschikbaar gestelde ruimten gaf een beeld van het tot dan toe door het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting verzamelde materiaal en duurde van 9 oktober tot 2 november 1969. Wegens het succes van deze tentoonstelling volgde bij het 25-jarig

bestaan van de stichting een tentoonstelling onder de titel: “Hoe oud is Zeist?” Ook deze expositie, die de kern vormde van de activiteiten rond het zilveren jubileum in 1976 trok veel publiek maar had op het aantal contribuanten een gering succes. Heel lang bleef het aantal begunstigers hangen tussen de 250 en 300. Pas in 1984 begon de doorbraak met 463 contribuanten, op de “Open dag” 17 juni 1989 kon de 600ste verwelkomd worden en bij het 45-jarig bestaan in 1996 waren er rond de 850 contribuanten. R.K. Zeist kwam op de tentoonstelling in 1976 nauwelijks aan de orde, hetgeen tot kritiek leidde ⁽²⁰⁾. De conservator, Dr. K.W. Galis ⁽²¹⁾, boekstaafde ter gelegenheid van het zilveren jubileum in het Bulletin alle activiteiten: lezingen, tentoonstellingen, excursies en publicaties.

Via de plaatselijke courant kon het Zeister publiek kennis nemen van de activiteiten van het lokaal historisch genootschap dat tot het 25-jarig bestaan (1976) vooral een elitair

karakter had met als favoriete onderwerpen: kastelen en buitenplaatsen, de Pyramide van Austerlitz, het Kamp van Zeist, de Oude Kerk, de Evangelische Broedergemeente, de bisschop van Utrecht als klokkenluider te Zeist en de schoonheid van de Stichtse Lustwarande. Onderwerpen die niet direct allemaal een breed publiek aanspreken maar symptomatisch zijn voor de voorkeur van de elite.

De reeks boeken van de Van de Poll Stichting begonnen in 1978 met het reeds gesignaleerde boek van L. Visser en bood later onder meer ook plaats aan Drs. Theo Ruijs (lid Raad van Beheer 1975-1995) met zijn historische schets van Katholiek Zeist en aan de journalist van N.Z.C./U.N. Bert van Nieuwenhuizen over de S.D.A.P./PvdA. te Zeist.

De gemeenteambtenaar, L. Visser, die debuteerde met het boek over de straatnamen van Zeist (1978), dat in 1988 een tweede druk beleefde, was

per 31 mei 1966 de opvolger geworden van W. Grapendaal, als secretaris van het bestuur. Hij heeft onnoemelijk veel werk verzet voor de Van de Poll Stichting tot zijn VUT per 1 september 1985 en kreeg als waardering voor zijn werk van de toenmalige burgemeester, Drs. H.J. Eijnsink, de ere-penning van de gemeente Zeist. Zijn betekenis als bestuurder en auteur, de dorps-geschiedschrijver van de gemeente Zeist, werd in 1999 door het bestuur van het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting onderstreept met de toekenning van de Monté verLoren penning. Zijn inzet voor de geschiedenis van Zeist resulteerde ook in de benoeming van een gemeentearchivaris van Zeist: R.P.M. Rhoen. Per 1 januari 1988 trad L. Visser af als penningmeester. Gedurende zijn periode van 1966 tot de VUT in 1985 verrichtte hij op grond van een overeenkomst met de gemeente twee uur per week archiefwerk voor de Van de Poll Stichting.

3. HET ZILVEREN JUBILEUM (1976)

Aan deze regeling kwam onder zijn opvolger, R.P.M. Rhoen, per 1 september 1985 benoemd tot lid van de Raad van Beheer, in 1987 een einde. Dit gegeven leverde frictie op met de gemeente Zeist, die vanaf 1969 de huur van de kamer in het Zeister Slot subsidieerde alsmede bijdroeg aan het onderzoek voor de Bronnen voor de Geschiedenis van Zeist en de huur voor de lezingen in een der zalen van het Slot Zeist. Al eerder was de knellende band van de statuten uit 1951 gevoeld.

De nieuwe burgemeester van Zeist, Drs. H.J. Eijnsink, weigerde in zijn periode van 1979 tot 1987 te fungeren als q.q.-voorzitter van het bestuur, zodat zijn voorganger, Stolk, benoemd in 1979 tot ondervoorzitter, waarnam. Dit zette de relatie met de gemeente Zeist verder onder druk en werd gevoeld als een gebrek aan belangstelling van deze PvdA burgemeester, die voortijdig zijn ambt in Zeist moest neerleggen vanwege arbeidsongeschiktheid.

4. Markante Zeistenaren (1991)

Op 11 april 1984 werd door de Van de Poll Stichting te Zeist de J.Ph. de Monté verLoren Stichting opgericht. J.Ph.de Monté verLoren was op 8 april 1974 in zijn woning aan de Krullelaan 28 te Zeist overleden ⁽²²⁾. Hij legateerde in

zijn testament onder de last van vruchtgebruik ten behoeve van zijn huishoudster Mej. J.C .van Heerde aan de Van de Poll Stichting zijn woning aan de Krullelaan 28 en zijn bibliotheek. Aanvankelijk bleef zijn huishoudster aan de Krullelaan wonen maar toen zij in het verzorgingshuis "Bovenwegen", waar zij ook overleed op 26 juli 1983, moest worden opgenomen, besloot het bestuur het huis aan de Krullelaan te verkopen aan de burgemeester q.q.-voorzitter Mr. Dr. A.A.H. Stolk op 21 december 1978. Na zijn pensionering verliet Stolk de ambtswoning "Hoog Beek en Royen" aan de Driebergseweg en ging in 1979 aan de Krullelaan

J.B.M.P. van Grunsven; J.H. Heimel,
voorzitter; **Mw. Fl. de Vrijer; G.D. van**
Delft, penningmeester; Mr. M.A. van
Rhijn, secretaris.

wonen. Door het overlijden van Mej. J.C. van Heerde kwam het vermogen van J.Ph.de Monté verLoren geheel ter beschikking van de Van de Poll Stichting, die besloot het op 11 april 1984 onder te brengen in de Monté verLoren Stichting. Het kapitaal groot f263.059,- werd bestemd tot het vinden van een *“passende huisvesting en berging voor het archief en verzamelingen van de Van de Poll Stichting”* en tevens in het algemeen om het doel van laatstgenoemde stichting te bevorderen.

Het eerste deel van de doelstelling is anno 2001 nog steeds niet verwezenlijkt ofschoon sedert 1984 de opeenvolgende besturen allerlei mogelijkheden hebben gezien.

Wel is dankzij de welwillende medewerking van het bestuur van de Monté verLoren Stichting herhaaldelijk uit het vermogen geput voor allerlei doeleinden van de Van de Poll Stichting. Zonder dit kapitaal zou de

Van de Poll Stichting niet zoveel publicaties, tentoonstellingen en andere activiteiten tot stand hebben kunnen brengen.

Het lag daarom voor de hand dat J.Ph. de Monté verLoren als een van de *“Markante Zeistenaren”* in het boek ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Van de Poll Stichting in 1991 opgenomen zou worden. Het feest op 24 september 1991 werd in de kerkzaal van de Broedegemeente opgeluisterd door een lezing van Drs. B.R. de Melker verbonden aan het gemeentearchief Amsterdam over de Zeister tak van de familie Van de Poll⁽²³⁾. Een flink deel van de 700 contribuanten was daarbij aanwezig.

De stijgende lijn in het aantal contribuanten zou zich in de daar op volgende jaren voortzetten tot rond 850 bij het 45-jarig bestaan in 1996.

In deze jaren vonden op de kamer in het Slot Zeist wekelijks de

activiteiten van de stichting plaats rond de verzamelingen van het genootschap. Bibliotheek, met als onderdeel een groot aantal zeldzame werken uit de collectie J.Ph. de Monté verLoren, de penningen-collectie, de iconografische atlas, de kaarten, ansichten en krantenknipsels over Zeist werden toegankelijk gemaakt door een reeks toegewijde vrijwilligers.

Zonder hun toeleg was het mooie bezit ontoegankelijk gebleven. In 1982 verscheen een *“Bibliografie van Zeist”* van mijn hand met een zgn. *“witte vlekken”* signalering in het Voorwoord. Langzaam werd de lokale geschiedschrijving in Zeist breder van onderwerp in Bulletin *“Seijst”* en in de gestarte boekenreeks.

Sedert 12 september 1981, de eerste *“Open dag”*, poogde het bestuur ook aan een breder Zeister publiek te laten zien, wat de verzamelingen van de Van de Poll Stichting zoal inhielden en konden bieden.

Later viel de "Open dag" samen met de jaarlijkse Monumentendag in september. Intussen is zoals gezien in september 1985 als lid van de Raad van Beheer, R.P.M. Rhoen, ambts-halve als ambtenaar ter gemeentesecretarie de heer L. Visser opgevolgd. Hij werd enige tijd later de eerste gemeentearchivaris van Zeist en heeft een ongelooflijk grote bijdrage aan de stichting o.a. als hoofdredacteur van het Bulletin "Seijst", als auteur van het boek "De Gemeenteraad van Zeist 1851-1976", 1994 samen met Mr. Dr. V.A.M. van der Burg en van talloze artikelen in "Seijst" en andere tijdschriften zoals *Cascade* en "Oud-Utrecht" geleverd. Ook hij werd voor deze grote, onbaatzuchtige inzet in 1999 begiftigd met de Monté verLorenpenning.

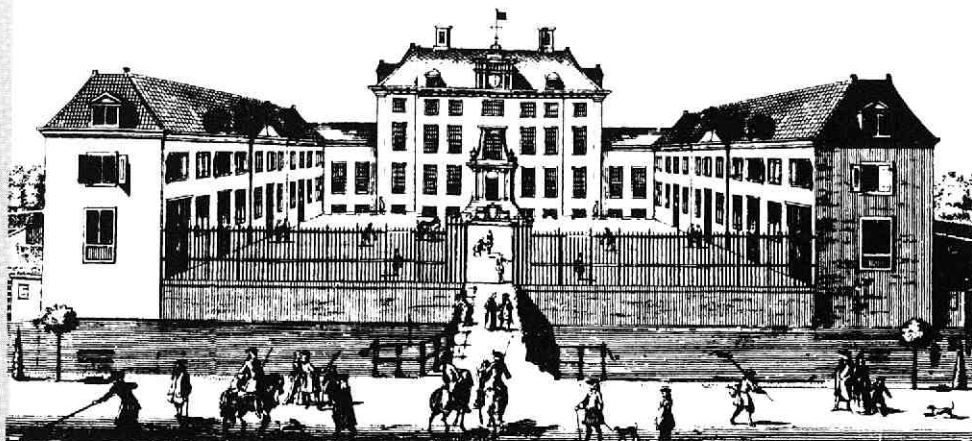
De door de gemeente Zeist geboden gelegenheid tot het houden van tentoonstellingen in de Galerie "De Vleugel", een zijvleugel van het Zeister Slot en in het hoofdgebouw

zelf greep de tentoonstellingscommissie onder leiding van Drs. K.M. Veenland-Heineman voortvarend en met succes aan. De waardering voor de professionele opzet van de tentoonstellingen was, groot. Ik breng in herinnering: 150 jaar Katholiek Zeist (1993), "Leven als liturgie" 250 jaar Broedergemeente in Zeist (1746-1996) (1996), *Een Zeister freule aan het Hof* (1998) en *Zeist terug in de tijd* (1999).

De laatste tentoonstelling vond plaats in het zgn. Kraal-project en was ook op andere locaties in Zeist in 2000 te zien. Daaraan was voorafgegaan een door de Monté verLoren Stichting gesubsidieerde restauratie van een groot aantal glasplaten door het Nationaal Fotorestauratieatelier (1998/1999) te Rotterdam. Deze tentoonstelling was een bijdrage aan de millenniumviering te Zeist van het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting met het thema *Tijd, Taal en Toekomst*.

De foto's uit de Collectie Kraal werden ook gebruikt voor een boek van Mr. Dr. V.A.M. van der Burg en Drs. K.M. Veenland-Heineman "Zeist terug in de tijd", dat in 1999 twee drukken beleefde en goed aansloot bij de geconstateerde behoefte aan visualisering.

5. Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting (1995)

An de vooravond van het 45-jarig bestaan in 1996 kon in 1995 voorbereid door de ondervoorzitter Mr. Dr. A.A.H.Stolk (1914-2000) (O.O.N.) en de secretaris J.Verbeek-Stapensea (R.O.N.) eindelijk de herstructurering van de Van de Poll Stichting

plaatsvinden. De bestuurlijke banden met de gemeente Zeist, die dateerden van 1951, werden geslaakt. De naam van de stichting werd gewijzigd en de nadruk kwam te liggen op Zeister Historisch Genootschap (ZHG). Het bestuur werd grotendeels vernieuwd. In 1996 bij de jubileum-

viering werd afscheid genomen van zoals reeds gezien Meerdink en Mevr. Drs. J.C. Mollen-Hengeveld en een nieuw arbeidsterrein in commissieverband werd aangeboord.

De heer J.van Zoonen trad aan als voorzitter van de in 1996 opgerichte audiovisuelecommissie en als lid van het bestuur. De statuten werden gewijzigd op 2 oktober 1998 om in de doelstelling het uitgeven van films, video's en het organiseren van filmvoorstellingen ook officieel vast te leggen.

De professionele aanpak van Jaap van Zoonen, Marjolein Droog en de andere leden van deze commissie was allereerst te bewonderen in de film "Goede Buren" over de Evangelische Broedergemeente in "Figi" op 24 maart 1997. Daarna volgde "De Renaissance van de Stichtse Lustwarande" gemaakt met een subsidie van f100.000 van D.B.V. Levensverzekeringmaatschappij N.V. te Zeist in een Engelstalige en

Nederlandstalige versie in nauwe samenwerking met Het Utrechts Landschap.

Zonder de medewerking van de directie van Hotel "Figi", in het bijzonder van G. Ruijs, zou de audiovisuele commissie niet zo succesvol hebben kunnen opereren. De terbeschikkingstelling van bioscoopzalen om deze en andere oude films over Zeist te vertonen heeft belangrijk bijgedragen aan de bekendheid van het werk van het lokaal historisch genootschap. Het ledenwervend karakter van de films staat onomstotelijk vast. Daarom is in het najaar van 2000 aan de hele familie Ruijs als blijk van waardering de Monté verLorenpenning uitgereikt.

Ook de vrijwilligersdagen in het voorjaar vinden jaarlijks in "Figi" plaats. Door de jaren heen wordt het lokaal historisch genootschap door zo'n 30 - 40 vrijwilligers gedragen: liefhebberij en sociale contacten liggen aan deze inzet ten grondslag. Een heel bijzonder gezelligheids-

karakter heeft vanaf 1951 de excursiecommissie. De voorkeur van deze commissie ligt in bezoeken buiten Zeist duidelijk vast. Het gezelligheidsaspect van het lokaal historisch genootschap komt wellicht in deze commissie het best tot uiting.

De viering van het 45-jarig bestaan in 1996 sloot een aantal zaken af. Allereerst kwam de Bronnenuitgave voor de Geschiedenis van Zeist tot een goed einde met als slotjaar 1651: de oprichting van een zelfstandige Nederduits Gereformeerde gemeente te Driebergen. Deze unieke uitgave over de periode 838-1651 kent zijn weerga in Nederland niet. Het laatste bestuurslid uit 1951 trad af: Mr. Dr. J. Meerdink. Besloten werd tot het houden van een enquête onder de contribuanten, zoals meerdere verenigingen in het Utrecht al eerder deden. Drs. F. Vogelzang, consultant regionale geschiedenis te Utrecht verleende daarbij onmisbare hulp. Audiovisuele middelen als trekker kregen een belangrijk accent in het

beleid van het in 1995 nieuw aangetreden bestuur onder de eerste voorzitter, die statutair geen burgemeester van Zeist behoefde te zijn: Mr. Dr. V.A.M. van der Burg (R.N.L., R.O.N., C.S.S.). Onopgelost bleef voortsnog het vraagstuk van de huisvesting van de collectie van het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting.

Hoe representatief de Van de Pollkamer in het Zeister Slot ook moge zijn, de klimaatbeheersing voldoet niet, er is ruimtegebrek en een aparte ontvangstruimte voor de archiefbezoeker ontbreekt. Sedert 1969 hebben vele onderzoekers de weg naar de Van de Pollkamer gevonden maar voor sommige lokaal historische speurders is de drempel van het Zeister Slot letterlijk te hoog. Per 1 januari 2002 wordt een tijdperk afgesloten: de inwoning van het Zeister Historisch Genootschap in het Zeister Slot een belangrijke fase in de 50 jaar oude stichting wordt dan beëindigd. Integratie van de collectie

in het gemeentearchief Zeist is na 1995 herhaaldelijk als doelstelling van het bestuur uitgesproken. Een plek in Zeist waar de archiefbezoeker al zijn vragen kwijt kan.

Het bestuur van het Zeister Historisch Genootschap streeft naar verbreding en verdieping van de culturele contacten binnen Zeist. Tijdens het Marsmanjaar – de herdenking van de 100ste geboortedag van de Zeister dichter Mr. Hendrik Marsman (1899-1940) – kreeg deze doelstelling extra accent. Succesvol was de bijeenkomst “Marsman in woorden” op 28 oktober 1999 in “de Klinker” te Zeist.

Het bestuur anno 2001. Vlnr.: A.J. de Groot, J.B.M.P. van Grunsven (voorzitter), K. Veenland-Heineman, A. Steensma, Fl. de Vrijer, M.K.M. Wortmann, J.H. Heimel. Op de foto ontbreekt bestuurslid R. Efdée.

FOTO RÉGINE RUIJS-MASSÉ

5. ZEISTER HISTORISCH GENOOTSCHAP VAN DE POLL STICHTING (1995)

6. Slotbeschouwing

De Zeister gemeenschap mag de vele vrijwilligers, die de afgelopen 50 jaar gewerkt hebben aan het verzamelen en beheren van de collectie van het Zeister Historisch Genootschap dankbaar zijn.

Zonder hun inzet was nooit de basis gelegd voor een mogelijk toekomstig historisch centrum Zeist, dat in samenwerking met het gemeentearchief van Zeist kan uitgroeien tot een vindplaats voor alle burgers in Zeist en daarbuiten, die informatie willen over ruimtelijke ordening, de geschiedenis

van hun huis of straat, het openbaar bestuur, de kerk (gebouwen), de scholen kortom: Zeist in al zijn veelkleurige aspecten, gastvrij voor de Hernhutters in 1746 en nog steeds voor de asielzoeker en de vreemdeling

zijn verantwoordelijkheid nemend, bedrijvig zich aanpassend aan de tijd van zilverstad tot centrum van ICT in de regio, milieu en natuur koesterend als dorp op de Utrechtse Heuvelrug, waar het nu en in de toekomst goed toeven kan zijn, mits de maatschappelijke samenhang door de gemeentepolitiek adequaat bevorderd wordt.

Geschiedenis is niet saai en zeker lokale historie niet! Zij koestert het verleden met het oog op de toekomst. Geschiedenis behoort niet elitair te zijn: ieder mens maakt deel uit van de geschiedenis en kan lessen putten uit het verleden. Geschiedenis bewaakt de democratische vrijheid omdat zij de ellende van de onvrijheid levend houdt. Geschiedenis behoort voor iedereen toegankelijk te zijn en gemaakt te worden.

Bewaren, beheren, koesteren en openleggen van historische bronnen voor een breed publiek wil het Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting ook in de toekomst voor heel de Zeister gemeenschap.

Mr. Dr. V.A.M. van der Burg

BRONNEN

- Archieven
 Archief Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting 1951-heden
 Bestuur, krantenknipselverzameling en bibliotheek.
 Gemeentearchief Zeist, inv.no 1575 en Documentenverzameling 14.3
 Cultuur-1.853.
 Gedrukte bronnen
 Gemeenteblad Zeist 1937, Afdeling I nr.40, uitgegeven 10 december 1937.
 Notulen van de Gemeenteraad van Zeist, 15 december 1937.

AANTEKENINGEN

1. V.A.M. van der Burg en R.P.M. Rhoen, De Gemeenteraad van Zeist 1851-1976. Van de Poll Stichting, Zeist 1994, blz. 157-161 (verder te citeren als: De Gemeenteraad van Zeist).
 2. J.C. Mollen-Hengeveld, Fredrik van de Poll, Zeist 1860-1937 in: Markante Zeistenaren, Van de Poll Stichting 1991, blz. 84 e.v.
 3. B.R. de Melker, Invenaris familie-archief Van de Poll: Het Zeister gedeelte, 1765-1970, Rotterdam 1998.
 4. Nederland's Patriciaat (63) 1977, blz. 33.
 5. De Gemeenteraad van Zeist, blz. 42-43. V.A.M. van der Burg
 6. Agnes Amelink en Karen Veenland-Heineman, Een school met traditie, Zeist 1996, blz. 48-56.
 7. De Gemeenteraad van Zeist, blz. 15-16.
 8. Idem, blz. 83-84.
 9. A.A.H. Stoik, In Memoriam Meester Hubertus Louis Leonard van Hoogenhuyze, Bulletin van de Van de Poll Stichting (9) 1979, blz. 65.
 10. V.A.M. van der Burg en K.M. Veenland-Heineman, Zeist terug in de tijd, Rotterdam en Zeist 1999, 1e en 2e druk, blz. 8-18.
 11. De Gemeenteraad van Zeist, blz. 109-111.
 12. C.E.G. ten Houte de Lange, Meerdink, Nederlandse Genealogieën, Deel II, 's-Gravenhage, 1996, blz. 237-239.
 13. V.A.M. van der Burg, In Memoriam Mr. Dr. Johan Meerdink (O.O.N.), 17 november 1911 - Zeist 7 januari 1999, Seijst (29) 1999, blz. 11.
 14. Nederland's Patriciaat (38) 1952, blz. 251-252.
 15. V.A.M. van der Burg, Johan Philip de Monté verloren, Zeist 1901 - Zeist 1974, Rechtshistoricus, ondervoorzitter Van de Poll Stichting (1956-1974) in: Markante Zeistenaren, Van de Poll Stichting 1991, blz. 162 e.v.

16. Nederland's Patriciaat (78) 1994, blz. 322.
 17. Nieuwe Zeister Courant van 17 december 1951.
 18. In Memoriam W. Grapendaal, Bulletin van de Van de Poll Stichting (2) 1972, blz. 3.
 19. V.A.M. van der Burg, Een kritiek op "Ten Geleide" (sc. van H.L.L. van Hoogenhuyze en W. Grapendaal, Zeist in oude ansichten, Zaltbommel 1968), Nieuwe Zeister Courant van 16 december 1968, blz. 3.
 20. V.A.M. van der Burg, De contouren van Katholiek Zeist na 1795, Nieuwe Zeister Courant van 22 oktober 1976, blz. 5.
 21. K.W. Galis, De Van de Poll Stichting bestaat 25 jaar!, Bulletin van de Van de Poll Stichting (6) 1976, blz. 41 e.v. met bijlagen: lezingen, excursies, tentoonstellingen en publicaties.
 22. Zie noot 15.
 23. B.R. de Melker, De betekenis van de familie Van de Poll voor de Zeister Gemeenschap tussen 1860 en 1940, Seijst (22) 1992, blz. 57 e.v.

Met dank aan de gemeente-archivaris van Zeist, R.P.M. Rhoen, voor de verstrekte informatie en hulp.

**Nederlandse
ridderorden en
onderscheidingen****Orde van de Nederlandse leeuw***(ingesteld 1815)*

R.N.L. Ridder

Orde van Oranje-Nassau*(ingesteld 1892)*

O.O.N. Officier

R.O.N. Ridder

**Pauselijke Ridderorden
en onderscheidingen****Orde van de H. Gregorius de Grote***(ingesteld 1831)*

G.G.G. Grootkruis

Orde van de H. Paus Sylvester*(ingesteld 1841)*

C.S.S. Commandeur

Dragers van de Monté verLorenpenning: R.P.M. Rhoen, Mr. Dr. V.A.M. van der Burg, L. Visser, Mw. J. Verbeek-Stapensea, C.E.G. ten Houte de Lange. Inzet: de familie Ruijs.

Bijlage 1 **Dragers van de J.Ph.de Monté verLorenpenning**

Ingesteld in 1999 en vervaardigd door de Koninklijke Nederlandse Munt te Utrecht naar een ontwerp van de penningmeester van het *Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting* en Voorzitter van de *J.Ph. de Monté verLorenstichting* de Heer C.E.G. ten Houte de Lange te Zeist. Van deze penning werden in 1999 vijftien exemplaren geslagen.

Naam en jaar van toekenning:

1. L.Visser, oud-afdelingshoofd ter gemeente-secretarie Zeist, oud-bestuurslid van de *Van de Poll Stichting*. Ere-

penning van de gemeente Zeist (1985) voor zijn bijdragen aan de geschiedschrijving van Zeist. (1999)

2. Mr. Dr. J. Meerdink (O.O.N.), oud-bestuurslid van de Van de Poll Stichting postuum uitgereikt aan zijn kinderen. (1999)

3. R.P.M. Rhoen, oud-bestuurslid van de *Van de Poll Stichting*, gemeente-archivaris van Zeist. (1999)

4. Mr. Dr. V.A.M.van der Burg (R.N.L., R.O.N.,C.S.S.), oud-voorzitter van het *Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting* en lid van het bestuur van de *J.Ph. de Monté Verloren Stichting*. (2000)

5. Mw. J.Verbeek-Stapensea (R.O.N.), oud-secretaris van het *Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting* en lid van het bestuur van de *J.Ph.de Monté verLoren Stichting*. (2000)

6. C.E.G. ten Houte de Lange, oud-penningmeester van het *Zeister Historisch Genootschap Van de Poll Stichting* en voorzitter van de *J.Ph.de Monté verLoren Stichting*. (2000)

7. De Familie Ruijs (Mw. C. Lubbers-Ruijs, uit naam van de familie)(“Figi”,Zeist). (2000).